

[Ragnhild Andersen.]

kun tale om en smule radikal strandhugst på konservative enemærker. Det, der for mig betyder noget, er, at den af regeringen tilstræbte boligpolitik direkte og bevidst tager sigte på en betydelig indskrænkning af byggeriet og på at gennemføre for den del af byggeriets vedkommende, der bliver tilbage, det skrabebyggeri, som befolkningen stiftede bekendtskab med under sidste krig, og hvis ulemper og sundhedsmæssige mangler mange mennesker lider under den dag i dag.

I 1946 vedtog rigsdagen en byggestøtte-lov, der havde et særligt kapitel med overskriften „Lån til supplerings af udstyret i visse beboelsesejendomme“, d. v. s. skrabebybeboelsesejendomme. Forudsætningen var den, at man nu ophørte med at bygge flere skrabebylejligheder. I 1950 indleder man på ny det skrabebyggeri æra. En socialdemokratisk sognerådsformand fra en af omegnskommunerne ved København har for ganske nylig rullet perspektivet op. Han siger — hvis jeg må få den højtærede formands tilladelse til et kort citat —:

„Man kunne nøjes med et fællesbad i kælderens, som man havde adgang til at benytte een gang om ugen. Tænk, hvad det alene ville spare“,

— ja, sognerådsformanden mener ikke at det er vand og sæbe, man vil spare, men han fortsætter:

„Selvfølgelig er det også rart at have håndvask på toilettet, men i betragtning af, at det koster penge, kan det jo ikke nytte at holde fast ved denne bekvemmelighed. Jeg vil ikke sige, at man skal have w. c. i gården som i de gamle lejligheder, men der ville intet være i vejen for, at man lod to lejligheder være fælles om et w. c. med håndvask.“

Efter de programmerklæringer, jeg hidtil har set fra regeringens boligminister, er jeg meget vel på det rene med, at han ikke vil være i vejen for den udvikling af det skrabebyggeri, som en socialdemokratisk sognerådsformand slår på stortromme for. Men det er jo heller ikke ministeren og de kredse, han tilhører, der skal dele bad i kælderen med opgængens øvrige beboere eller w. c. og håndvask med naboen. Det er den ungdom, der vil sætte bo i de kommende år, der skal tage til takke hermed. Efter at man har strøget løfterne om valget til ungdommen, taget bosætningslånene af dagsordenen, forhøjet de direkte skatter, fordyret det daglige brød, pålagt ungdommen uhyrlige bosætningsafgifter, er det kun logisk og konsekvent, at den samme regering

og rigsdag sørger for, at tilværelsens ramme, de danske hjem, tilpasses nedskæringens og forbrugsbegrænsningens krav.

Den her omtalte udvikling, tilstræbt og befordret af et flertal i den høje rigsdag, kaster et ejendommeligt lys over de bestræbelser, der fra anden side netop i år er indledet for at komme de værste skyggeforhold ved den eksisterende boligmasse til livs, nemlig tilstedeværelsen af slumkvarterer både i hovedstaden og i en række store provinsbyer. Jeg tænker især på den bevægelse, man har kaldt „Vesterbros boligaktion“, og jeg vil forresten indskyde den bemærkning, at jeg havde forventet — der findes jo i det høje ting både læger, præster, afholdsfolk og andre, der beskæftiger sig med folks åndelige og timelige sundhed —, at blot en enkelt svale skulle have taget ordet under denne finanslovdebat og bragt disse forhold frem på tinge. Det er ikke sket, og jeg nødsages derfor til at gøre nogle bemærkninger derom, men forinden vil jeg sige, at jeg tror, at en stor del af denne rigsdags medlemmer kun kender den del af København, de træffer på deres vej fra rigsdagen til tog eller skib, og så eventuelt de strøgbutikker, hvor der foretages juleindkøb. Det ville være en god idé, om tingenes ledelse, med henblik på udbredelsen af et større kendskab til vor hovedstad og dens befolknings levevilkår, engang imellem dekreterede en pause midt i ugen og da arrangerede nogle udflugter i København, ikke til de steder, man viser amerikanske senatorer og journalistpiger, men til de usle og hæslige boliger, hvor det grå og det hæslige er enerådende, hvor mennesker går til, og hvor selvmord og skilsmisse, alkoholisme, alle former for kriminalitet og usædelighed har de bedste vækstbetingelser. Når de ærede medlemmer havde modtaget en sådan anskuelserundervisning, kunne det være, de forstod baggrunden bedre, når lederen af Kristeligt Studenter-Settlement på Vesterbro, cand. theol. Otto Krabbe, udtaler i sin årsberetning:

„Det er i virkeligheden en ulykke, at folk ikke kan dø af at bo dårligt. Det kan de imidlertid ikke, men med rystende tolerance er vi på Københavns Vesterbro vidne til, at mennesker åndeligt lever i en sump og invalideres — ofte fra fødslen.“

Når det her siges, at folk ikke kan dø af at bo dårligt, må en sådan udtalelse dog modtages med al mulig reservation. Jeg tror, at et stort antal af storbyens læger, der har kendskab til de herskende boligforhold, vil give mig ret, når jeg siger, at